

**KLUCZ ODPOWIEDZI
KONKURS POLONISTYCZNY**
/etap wojewódzki/

Zadania zamknięte

Zad.7.	Zad.9.	Zad.10.	Zad.12.
D	C	A	C

Zadania otwarte

Numer zad.	Odpowiedź poprawna/ dopuszczalna	Punktacja	Zasady przyznawania punktów
Zad.1.	<p>Np. Szpicle – tajniacy, donosiciele. Sąsiad podwójny – tajni współpracownicy SB rekrutowani spośród zwykłych obywateli Godzina Kruka – godzina policyjna w stanie wojennym Puchacze – Słuchacze – podsłuchujący rozmowy telefoniczne GAZ – forma przemocy w rozprawianiu się z manifestantami.</p>	0-3	<p>3 pkt. przyznaje się za nazwanie i objaśnienie czterech różnych mechanizmów sprawowania władzy</p> <p>2 pkt. przyznaje się za nazwanie i objaśnienie trzech różnych mechanizmów</p> <p>1 pkt przyznaje się za nazwanie i objaśnienie dwóch</p>
Zad.2.	<p>Np.: Przemierzając miasto Adaś zauważa, że dominujący, w obserwowanej przez niego rzeczywistości, jest kolor szary. Szarzy, a więc zwykli, pospolici są ludzie, ich monotonne, trudne życie i codzienność pozbawiona nadziei, radości. Według chłopca wszechogarniająca szarość jest symbolem wewnętrznej śmierci, nicości, pustki, której przeciwstawia nielicznych ludzi Kolorowych (np. Cinkciarze). Co gorsza, Adaś zauważa, że to sami ludzie zarażają się nawzajem tą szarością, nędzą życia (według chłopca produkuje ją Maszyna – Szarzyna), rozpowszechniają i utwierdzają się w przekonaniu, za pośrednictwem telewizji, że to jedyna i prawdziwa rzeczywistość. Tylko chłopiec jest odporny na szarość sącząca się ulicami miasta, bo jest jeszcze zbyt mały, aby treści <i>wyszarzające</i> rzeczywistość mogły do niego dotrzeć w sposób zrozumiały.</p>	0-5	<p>1 pkt przyznaje się za objaśnienie metaforycznego znaczenia trzech sformułowań <i>szary człowiek, szare życie, szara rzeczywistość</i>.</p> <p>1 pkt przyznaje się wyjaśnienie metafory z ostatniego akapitu tekstu: <u>szarzenia (zalewania szarością)</u> oraz <u>Maszyny – Szarzyny</u>.</p> <p>1 pkt przyznaje się za odniesienie refleksji do całości książki</p> <p>1 pkt przyznaje się za tekst bez błędów językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych.</p> <p>1 pkt przyznaje się za zwięzłość wypowiedzi (4-5 zdań)</p>

<p>Zad.3.</p>	<p>Konwencja baśniowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motyw wędrówki bohatera przez miasto w poszukiwaniu rodziców. • Świat uporządkowany wg kategorii dobry – zły (dobry: Adaś, Pan Beton; źli: Wroniec, Kruki, dodatkowo w powieści przybierające czarne barwy) • Ożywienia i personifikacje zagrożeń, np. GAZ – jako realnie istniejący potwór, Wroniec, Kruki. • Przedmioty magiczne – U – Lotka, która pozwala bohaterowi przemieszczać się po świecie, Czapka – niewidka. <p>Konwencja snu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motywowana chorobą i gorączką chłopca, majaczeniem. • Przemieszczanie się bohatera w różne miejsca w niezwykły sposób – np. przechodzenie przez ściany, dziury w podłodze. • Wyolbrzymione postacie, fantastyczne maszyny – pojazdy np. Złomot, Suka. • Charakterystyczna dla sennej rzeczywistości niemożliwość określenia czasu trwania przygody Adasia (dzień, tydzień, miesiąc?) • Zniekształcenie kształtów, np.: tunel przybierający kształt przechodzącego człowieka. • Mieszanie się jawy (realiów) i fantastyki na podobieństwo sennego koszmaru; agresywność niektórych wizji, ich krwawość. 	<p>0-6</p>	<p>Po 1 pkt. przyznaje się za podanie każdego z elementów konwencji z konkretnym odniesieniem do powieści</p>
<p>Zad.4.</p>	<p>Podstawa słowotwórcza: kruk / wrona formanty: za-; — eni / - acy</p> <p>Parafraza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak zarażeni przez kruka • jak wojacy- słudzy/ ludzie wrony 	<p>0-2</p>	<p>Po 1 pkt. przyznaje się za podanie wszystkich trzech wymaganych elementów w obu przykładach.</p>
<p>Zad.5.</p>	<p>Rzeczownik: szarość Czasowniki: wyszarzyć, oszarzyć Imiesłów przymiotnikowy: szarzejący Imiesłów przysłówkowy współczesny: szarząc, szarząc, itp. Przysłówek: szaro</p>	<p>0-4</p>	<p>1 pkt przyznaje się za podanie wszystkich właściwych przykładów z tekstu</p> <p>Po 1 pkt. przyznaje się za podanie trzech własnych przykładów.</p>

Zad.6.	Bubeki – neologizm powstały od akronimu UB; Ubek; gra słów <i>bubek - ubek</i> Milipant – neologizm, powstały na skutek gry słów: Milicjant – Miły Pan kontaminacja	0-2	Po 1 pkt. przyznaje się wyjaśnienie mechanizmu
Zad. 8.	<p style="text-align: center;"><i>Wroniec</i></p> <p>Narrator: z ograniczoną wiedzą o świecie, nie ma sądów wartościujących, przedstawia to, co widzi, jak rozumie świat bohater, obiektywny, ukryty, usytuowany poza światem przedstawionym.</p> <p>Narracja: personalna, trzecioosobowa, odtwarza dziecięcy sposób myślenia i rozumienia świata przez małego siedmioletniego chłopca, język (celowo) prosty, przepełniony wyrazami, które są poprzekręcane, np. <i>Milipanci</i> zamiast <i>Milicjanci</i>, <i>Pozycjonista</i> zamiast <i>Opozycjonista</i>;</p> <p style="text-align: center;"><i>Folwark zwierzęcy</i></p> <p>Narrator: z ograniczoną wiedzą o świecie, usytuowany poza światem przedstawionym, obiektywny.</p> <p>Narracja: trzecioosobowy, przedstawia to, co o świecie wiedzą zwierzęta, nie ma odautorskich sądów wartościujących.</p>	0-4	Po 1 pkt. za prawidłowe określenie narratora i wskazanie cech narracji.
Zad.11	Np.: człowiek systemu totalitarnego – typ człowieka żyjącego w ustroju dyktatury i terroru, np. stalinizmu, komunizmu czy faszyzmu, całkowicie podporządkowanego systemowi, w którym przyszło mu żyć. Jego prawa nie są respektowane, np. prawo wolności słowa. Nie ma wiele do powiedzenia nie tylko w sprawach władzy, nie może krytykować, ani pytać. Poddany indoktrynacji, pod wpływem propagandy, żyje w strachu nieustannie podsłuchiwany i inwigilowany przez tajne Służby Bezpieczeństwa, agentów, śledczych. Zastraszony przyjmuje postawę bierną. Niejednokrotnie staje się ofiarą tego systemu.	0-5	<p>1 pkt przyznaje się za wyróżnienie graficzne hasła</p> <p>1 pkt przyznaje się za określenie kontekstu historycznego (stalinizm , komunizm)</p> <p>1 pkt przyznaje się za podanie pięciu różnych cech wynikających z tekstów zamieszczonych w arkuszu (nie metafor)</p> <p>1 pkt przyznaje się za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną (wymaga się tekstu bezbłędnego)</p> <p>1 pkt przyznaje się za posługiwanie się i uogólnieniami typu: inwigilacja, indoktrynacja, cenzura.</p>
Zad.13	Konformizm / uległość/ oportunizm Stoicyzm / harmonia	0-2	Po 1 pkt. przyznaje się za podanie obu nazw.
Zad.14	Np. Utwór Orwella można określić mianem paraboli (przypowieści) z kilku powodów. <i>Folwark zwierzęcy</i> to utwór narracyjny, w którym świat przedstawiony, wydarzenia i bohaterowie mają, obok znaczenia dosłownego, ukryty sens	0-4	Po 1 pkt. przyznaje się za wyjaśnienie pojęcia bez błędów merytorycznych*

	<p>alegoryczny czy symboliczny. Autor umiejętnie ukrywa historyczne sensy (przewrót na farmie jest odniesieniem do Rewolucji Październikowej z 1917r.), ale przede wszystkim demaskuje fenomen komunizmu, dostrzegając w nim ogólnoswiatowy problem. Ukryte, lecz nadrzędne znaczenie utworu dotyczy również uniwersalnych, ponadczasowych problemów moralnych. Pod postacią Napoleona pisarz ukazuje pospolite, ale uniwersalne mechanizmy władzy, ludzkie postawy (uleganie manipulacji, bezkrytycyzm, wiara w utopie), przywary i wady, które sprzyjają pseudo ideologiom.</p> <p>Orwell, przenosząc akcję opowieści w świat zwierząt, nawiązał do konwencji bajki, której głównym zadaniem jest przekazanie odbiorcom pouczeń i morałów na temat ludzkiego postępowania. Bajka jest bowiem rodzajem przypowieści. Opowiadana w niej historia jest uogólnieniem jakiejś prawdy ogólnej, uniwersalnej. W tym przypadku o skomplikowanych relacjach międzyludzkich w systemie totalitarnym. Bohaterami bajki, jak i historii Orwella są zwierzęta. Upersonifikowane stanowią mieszaninę różnorodnych charakterów i cech ludzkich: gęsi – ślepe posłuszeństwo, owce – symbol głupoty, kury – opozycji i buntu, świnie – władzy.</p> <p>Satyra to utwór lit. ośmieszający lub piętnujący ukazywane w nim zjawiska – wady i przywary ludzkie, grupy i stosunki społeczne, postawy światopoglądowe, itp. Wyraża krytyczny stosunek autora do określonych zjawisk życia, wyrasta z poczucia absurdalności czy szkodliwości pewnych zjawisk. Z takich właśnie pobudek wyrasta też historia opowiedziana przez Orwella, ponieważ obnaża mechanizm władzy. Proste i piękne marzenia o małej zwierzęcej wspólnotcie, marzenia o wolności i sprawiedliwości, przeradzają się w państwo totalitarne wraz z całym aparatem władzy, tj. tyranią (pokazowy proces kur), przywilejami tylko dla nielicznych (świnie), wypaczoną ideologią (animalizm).</p>	<p>1 pkt przyznaje się za posłużenie się przykładami z tekstu objaśniającymi pojecie.</p> <p>1 pkt przyznaje się za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną</p> <p><i>* Uwaga! Jeśli wśród wszystkich trzech pojęć wyjaśnianych przez ucznia pojawi się błąd merytoryczny uczeń traci 1 pkt.</i></p>
--	--	--

Zad. 15. Wypowiedź na temat (0-14)

Lp.	Kryteria oceny	Punktacja
Realizacja tematu (0-6)		
1.	Poprawna merytorycznie prezentacja utworów (autor, tytuł) z trzeciego etapu konkursu zawierająca elementy streszczenia . *	0-1
2.	Nazywanie zjawisk/ problemów opisanych w utworach.	0-1
3.	Aktualizowanie treści w kontekście zaobserwowanych zjawisk współczesnego świata.	0-1
4.	Prezentacja poglądów, które uległy zmianie.	0-1
5.	Nazywanie i omówienie wyobrażeń/ uczuć.	0-1
6.	Wnioskowanie.	0-1
Kompozycja (0-2)**		
7.	Dyscyplinowanie kompozycji wypowiedzi pod kątem realizacji tematu z uwzględnieniem akapitów, myśli od nowej linii, itp.	0-1
8.	Klarowność, spójność wywodu (bez myślowych przeskoków „z tematu na temat”, powtórzeń myśli) zachowującego równowagę pomiędzy częściami pracy.	0-1
Język i styl (0-4)**		
9.	W pracy poprawnie stosowane jest słownictwo (pod względem znaczeniowym, frazeologicznym, fleksyjnym, słowotwórczym). Praca jest poprawna pod względem składniowym i stylistycznym.	0-3 dopuszczalne 2 błędy językowe niezależnie od kategorii 3 bł. – 2 pkt. 4 bł. – 1 pkt. 5 bł. – 0 pkt.
10.	Styl wskazujący na indywidualność języka autora tekstu.	0-1
Zapis (0-2)**		
11.	Ortografia jest poprawna (wymaga się tekstu bezbłędnego).	0-1
12.	Interpunkcja jest poprawna (dopuszczalne trzy błędy interpunkcyjne).	0-1

* Uczeń nie otrzymuje tego punktu, jeśli wybrany przez Niego utwór lub utwory to lektury z II etapu konkursu. W takim też przypadku pozostałe kryteria z tego obszaru odnoszą się tylko do książek adekwatnych do tematu.

** Punkty z tych kategorii nie przyznaje się, jeżeli praca ucznia nie spełnia kryterium objętości.